

Thánh Kinh cho chúng ta thấy nguyên tắc dạy con theo cách tốt, đem lại hiệu quả, thích hợp với môi trường văn hóa, môi trường đời sống. Lời Chúa dạy: "Hãy dạy các bé làm cha, cha dạy con cái mình gì nên dạy, hãy dùng sự khôn ngoan khuyên bảo con của Chúa mà nuôi nấng chúng nó".

(Ê-phê-sô 6:4). Theo lời dạy này, các bé cha mẹ phải noi theo gương con của Chúa trong cách hành động và dạy dỗ con cái, nhưng Chúa khôn ngoan khuyên bảo con dân Chúa như thế nào? Kinh Thánh ghi như sau:

"Hãy con, cha dạy dỗ con cái của Chúa, và khi Chúa trách phạt ngã lòng; vì Chúa khôn ngoan yêu, hãy ai mà Ngài nhún nhường làm con thì cho roi cho vọt." Ví dụ anh em hãy dạy con khôn ngoan, ý là Đức Chúa Trời dạy anh em như con, vì có người nào là con mà cha không khôn ngoan?

(Ê-phê-sô 6:1-7). Vì yêu thương chúng ta nên khi chúng ta bất tuân lời Chúa, làm điều sai quấy, đem lại nguy hiểm cho chính mình, Chúa phải khôn ngoan phạt để đem chúng ta ra khỏi chỗ nguy hiểm, làm lành đó. Chúa khôn ngoan vì Ngài yêu chúng ta như con. Vì thế, nguyên tắc căn bản của Kinh Thánh trong việc dạy con là: cha mẹ dạy con vì yêu thương con. Nếu thất bại trong việc dạy con, chúng ta phải khôn ngoan khi con làm điều hành động sai con nên khuyên, chúng ta áp dụng kỷ luật nhẹ nhàng và áp dụng kỷ luật vì thương yêu chứ không phải để trừng phạt hay ghét con.

Một số Charles Swindoll cho biết, để việc áp dụng kỷ luật với con cái đạt được kết quả, chúng ta cần áp dụng bốn nguyên tắc sau đây: (1) Áp dụng kỷ luật khi con còn nhỏ. (2) Kỷ luật con bằng cách quân bình, dùng cả lời nói lẫn roi vọt. (3) Áp dụng kỷ luật cách nhút nhát, không thay đổi bất cứ chút, bất cứ thời gian. Và (4) Áp dụng kỷ luật cách hợp lý và vững chắc. Trong bài trước đây chúng tôi đã trình bày hai nguyên tắc đầu tiên, hôm nay chúng tôi xin trình bày hai nguyên tắc còn lại.

Nguyên tắc 3: Áp dụng kỷ luật cách nhút nhát

Áp dụng kỷ luật với con cái cách nhút nhát nghĩa là áp dụng một nguyên tắc, một tiêu chuẩn,

không thay đổi, không sửa đổi cách đặt ngót, bắt ngót, cũng không sửa đổi cách thốt thốt ngót, lúc thốt này lúc thốt khác. Có nhiều lúc cha mẹ sửa đổi con tùy theo tình cảm hay tình trạng vui buồn của mình lúc con phạm lỗi. Con có thể phạm cùng một lỗi lầm nhưng cách sửa phạt của cha mẹ mỗi lúc một khác. Nếu như lúc cha mẹ vui vẻ, tinh thần thoải mái, con cái sẽ không bị mắng hay bị đòn nhiều. Trái lại, nếu con phạm cùng một lỗi đó nhưng như lúc cha mẹ đang bực bực, một lỗi hay tinh thần căng thẳng, con sẽ bị kiểm soát nghiêm khắc. Cách sửa phạt như thế sẽ khiến con hoang mang, không biết lỗi nào là nặng, lỗi nào nhẹ; lúc nào thì bị đòn, lúc nào không. Có những bậc phụ huynh biết mình nên sửa đổi con cách như thế quán, nhưng lúc tinh thần căng thẳng hay đang nóng giận mà con phạm lỗi, dù là lỗi nhỏ, đã không kịp nghĩ đến việc cần giận lên con và sửa phạt con nặng nề. Chúng ta sẽ khiến con khi sợ và hoang mang nếu chúng ta sửa phạt con theo cảm xúc của cha mẹ không theo luật lệ đã định. Có những bậc phụ huynh khi có khách đến nhà hay trước mặt bạn bè con làm điều quấy bao nhiêu cũng đỡ yên, không dám kiểm soát, sẽ mang tiếng là mình nghiêm khắc, đó cũng là áp dụng kiểm soát không như thế quán. Có những em biết đi mỵu này nọ cha mẹ nên mỗi khi có khách đến nhà hay khi đi ra ngoài thốt ngót bốt ngót bốt nh không vâng lời hoặc vớ vẩn đi u này đi u kia, vì các em biết những lúc đó không bị la mắng hay đánh đòn mà còn có thể được đi u mình mu n. Để tránh sửa phạt con tùy hứng, không như thế quán Mẹ sẽ Swindoll để nghe chúng ta áp dụng những nguyên tắc sau:

1. Đặt luật lệ cho con tuân theo cách rõ ràng và cho con biết trước những luật lệ đó là gì.
2. Sửa đổi con trong nhà, cách kín đáo. Tránh sửa phạt con nơi công cộng hoặc trước mặt bạn bè, khiến con xấu hổ và tức giận.
3. Giữ thích cho con biết đi u lỗi con đã làm là gì và giữ thích rõ ràng hỏi qu con phải chịu.
4. Dùng roi một cách công bằng quy định cho con thấy sẽ nghiêm nghị của cha mẹ. Cha mẹ không nên đánh nhiều, chỉ một roi là đủ nhưng đánh đau cho con nhớ và thấy rõ hỏi qu các em phải nhận chịu khi không vâng lời cha mẹ.
5. Sau khi sửa phạt, ôm ấp con và giữ thích cho con thấy tình thốt ngót của cha mẹ.
6. Ấn cần khuyên dạy để con không làm lỗi hay cãi lời cha mẹ nữa. Cha mẹ cần cho con thấy rằng cha mẹ sửa phạt là vì yêu thốt ngót, để con yên tâm và không khi sợ.

Nguyên tắc 4: Áp dụng kiểm soát một cách hợp lý

Khi con cái còn nhỏ, còn là một đứa trẻ, cha mẹ cần dùng roi sửa đổi hay đánh phạt khi con phạm lỗi. Nhưng khi con đã lớn, đã hiểu biết và nhận ý cảm về thế giới cũng như giá trị của mình, cách sửa đổi bằng roi vọt không còn thích hợp nữa. Chẳng hạn như khi con trai con gái của chúng ta đã đến tuổi thiếu niên, cần thay đổi, đã bắt đầu lớn, lúc đó cha mẹ không nên đánh đòn con. Nếu chúng ta không bền bỉ thay đổi của con và vẫn sửa đổi bằng roi như khi còn nhỏ, chúng ta sẽ tạo sự giận dữ, uất hận trong lòng con. Con em chúng ta có thể không vâng phục, không sửa đổi những trở thành phạm lỗi lớn và bốt ngót bốt nh h n. Khi con cái đã bắt đầu hiểu biết, có thể phân biệt phải trái, cha mẹ nên dùng lời nói giữ thích, răn dạy

thay vì dùng roi sũa phạt. Nếu con đã lớn mà cha mẹ không tôn trọng những việc làm mẹ, đánh đòn nhè khi còn nhè, cha mẹ sẽ bị xem là người thi u hi u bi t, thi u t nh trong vi c d y con cái.

Có lẽ trong chúng ta có người đã vấp váp trong cách sũa d y con, vì không bi t và không đ c h c h i trong v n đ n này. Có lẽ vì sẽ vấp váp đó mà gi a chúng ta và nh ng đ a con đã lớn không có sự g n gũi thân th ng. Dù vậy, chúng ta v n có thể n i l i kho ng cách gi a chúng ta v i con, b ng cách thành th t nói cho con bi t là chúng ta đã l m l i và xin con thông c m, tha th . Khi cha mẹ khiêm nh ng và h mình nh th con cái sẽ kính tr ng và yêu th ng cha mẹ h n. Vi c d y con cũng nh t t c nh ng công vi c khác trong đ i s ng, mu n có k t qu , chúng ta ph i có m c tiêu rõ ràng. Chúng ta có thể đ t m c tiêu cho mình, cho con và quy t tâm nh m đ n m c tiêu đó. M c tiêu cho chúng ta trong vai trò cha mẹ là: Chúng ta quy t noi g ng Chúa trong vi c h ng đ n và sũa d y con cái, t c là sũa d y ch ng m c, v i lòng yêu th ng. Chúng ta không b t t i con luôn luôn, cũng không gi lòng gi n đ n đ i đ i. Khi con còn nh , chúng ta dùng th m quy n Chúa ban đ h ng đ n và sũa d y con, nh ng khi con đã lớn và đã hi u bi t, chúng ta đ Chúa sũa d y và h ng đ n theo đ ng l i và ý đ nh c a Ngài. Đó là m c tiêu cho cha mẹ. Cho con cái, chúng ta c n đ t m c tiêu là chúng ta sẽ c g ng vun tr ng trong con lòng tôn tr ng chính mình và tôn tr ng ng i chung quanh. Khi con em chúng ta có tinh th n t tr ng và bi t tôn tr ng ng i khác, các em sẽ có đ ý chí đ làm đ i u ph i và đ ngh l c đ ch ng l i đ i u x u, dù b áp l c c a hoàn c nh hay ng i chung quanh.

Th a quý v , áp d ng k lu t theo l i Kinh Thánh d y có nghĩa là sũa l i nh ng gì sai tr t. Khi chúng ta sũa sai m t đ a bé có nghĩa là hành đ ng hay thói quen x u c a đ a bé đ c sũa l i, cho ngay th ng, công chính. Đ a bé c n đ c ch cho th y ch sai c a mình và r i đ c h ng đ n vào đ ng ngay l ph i. Đ đ t đ c đ i u này, khi sũa sai con, cha mẹ ph i gi i thích và d y d . S sũa phạt theo nguyên t c Kinh Thánh ph i kèm theo l i ch b o c a cha mẹ. Nếu ch sũa con b ng roi và l i m ng ch i là chúng ta đã không sũa d y con theo m u m c c a Chúa. S sũa d y c a chúng ta sẽ đ l i m t nh h ng sâu đ m trên cu c đ i con cái sau này, s khi n các em m m m i, vâng theo đ ng l i Chúa hay kh c t đ ng l i c a Ngài.

Minh Nguyễn

Ch ng Trình Phát Thanh Tin Lành